

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 3.

14. veebruaril 1939.

Nr. 3.

- Haridusmin. Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 8. veebruari ringkiri nr. 4119 õppe- ja kasvatustöö järelevalve asjas.
- Haridusmin. Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 8. veebruari ringkiri nr. 4120 kaheaastase kutsekooli õpingute lõpetanute hariduse vastavuse asjas 6-klassilise algkooli õpingute lõpetamisele.
- Haridusmin. Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 9. veebruari ringkiri nr. 31864 Tempelmaksu seaduse täitmise asjas.
- Haridusmin. Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 2. veebruari ringkiri nr. 31831 edasi õppida soovivate õpilaste arvu teatamise asjas.
- Haridusmin. Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 13. veebruari ringkiri nr. 31882 Eesti Vabariigi Iseseisvuse 21. aastapäeva pühitsemise asjas.

AMETLIK OSA.

**Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna ja Kooliosakonna 1939. a. 8. veebruari ringkiri nr. 4119 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähe-
musrahvuste kultuurivalitsustele ja koolide inspektoreile õppe- ja
kasvatustöö järelevalve asjas.**

Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond ja Kooliosakond teatavad, et koolide inspektorite õigused ja ülesanded õppe- ja kasvatustöö järelevalve alal on keskastme kutsekoolides samad, mis keskkoolides. Vastavalt sellele asjaolule paluvad Osakonnad koolide inspektoreid lugeda oma tegevuspiirkonda kuuluvaiks ka keskastme kutsekoolid.

Kõrgema astme kutsekoolide suhtes on õppe- ja kasvatustöö järelevalve alal kehtiv sama kord, mis gümnaasiumes.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

**Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna ja Kooliosakonna 1939. a. 8. veebruari ringkiri nr. 4120 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähe-
musrahvuste kultuurvalitsustele ja koolide juhatajaile kaheaastase
kutsekooli õpingute lõpetanute hariduse vastavuse asjas 6-klassilise
algkooli õpingute lõpetamisele.**

Käesolevaga teatavad Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond ja Kooliosakond, et isikud, kes on algkooli vähemalt 4 klassi haridust omades lõpetanud mõne; vähemalt kaheaastase õppeajaga kutsekooli, loetakse riigi- ja omavalitsuse teenistusse astumisel hariduselt vastavaiks 6-klassilise algkooli õpingud lõpetanuile.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Kooliosakonna direktor V. Altoa.

**Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse osakonna 1939. a. 9. veebruari ringkiri nr. 31864 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähe-
musrahvuste kultuurvalitsustele ja õppejõududele Tempelmaksu sea-
duse täitmise asjas.**

Haridusministeeriumile on sageli esitatud palveid õppejõudude era-
asjus (palved teenistusest vabastamise, erakorraliste puhkuste asjas jne.)
ja muid tempelmaksustamisele kuuluvaid avaldusi, mis on kas puudulikult
tempelmaksetud või jäetud hoopis tempelmaksmata. Kuna tempelmaksmata
või puudulikult tempelmaksetud avalduste puhul tempelmaksu koos trahviga
sissenõudmine tekitab keskasutusele palju liigset kantsleitööd ja avalduste
esitajaile lisakulusid, siis HM Kooliosakond ja Kutseoskuse osakond, arvesse
võttes seniseid tähelepanekuid, juhivad eksiarmistate vältimiseks asjasse puutu-
vate isikute ja avaldusi edasisaatvate asutuste tähelepanu sellele, et Tempel-
maksu seaduse alusel tempelmaksustatakse dokumendid ja avaldused nende
sisu ja mitte vormi järgi ning vabastatakse maksust ainult seesugused avaldused
ja dokumendid, missisuliste vabastamine tempelmaksust on otseselt vastavates
seadustes või Tempelmaksu seaduses ette nähtud. Tempelmaksustamisele
kuuluvad muuseas ka koolijuhatajate sisult eraavaldused, kuigi neid sageli
esitatakse kooli kirjaplangil ametliku kirja vormi järgi vastava numbriga ning
ametliku allkirjaga.

Avalduse isiklikul esitamisel tuleb avaldust vastuvõtval ametnikul kohe
kontrollida, kas avaldus ja selle lisad on vajalikult tempelmaksetud ja vajaduse
korral juhtida esitaja tähelepanu tempelmaksu puudumisele. Kui tempel-
maksu ei ole esitatud ega esitata avalduse esitamisel, tuleb asjale käik anda
Tempelmaksu seaduse § 17 p. 3 kohaselt, s.o. puuduv tempelmaks sisse nõuda
kahekordselt (kuid kogusummas vähemalt Kr. 1 suuruses) ja avalduse edasi-
saatmisel teatada ühtlasi tempelmaksu asjas astunud sammudest, et otsusta-
val ametikohal ei tarvitseks enam omalt poolt samme astuda selles küsimuses.

Kooliosakonna direktor V. Altoa.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 2. veebruari ringkiri nr. 31831 maa- ja linnakoolivalitsustele, vähemusrühvuste kultuurvalitsustele ja algkoolide ning keskkoolide juhatajatele edasi õppida soovivate õpilaste arvu teatamise asjas.

Üldhariduslike ja kutsekoolide võrgu väljaarendamiseks ja iga-aastaseks koolide klassikomplektide arvu kindlaksmääramiseks on HM Kooliosakonnal ja Kutseoskuse Osakonnal vajalik teada, kui palju õpilasi, kus ja missuguses koolitüübis soovib edasi õppida. Selleks paluvad HM Kooliosakond ja Kutseoskuse osakond kõigi alg- ja keskkoolide juhatajaid igal aastal 1. aprilliks esitada andmed allpool toodud vormi järgi vastavale maa- või linnakoolivalitsusele.

Andmete saamiseks, kus ja missuguses koolis vanemad või hooldajad katsevad lasta õpilasel edasi õppida, pöördugu koolijuhatajad juba mõni päev enne ankeedi täitmist õpilaste kaudu nende vanemate või hooldaja poole.

Edasi õppida soovijate arvu hulka ei tule lugeda õpilasi, kes küll on avaldanud selleks soovi, kuid kelledest on kindlasti näha, et nad kooli-, resp. klassikursust ei suuda lõpetada. Andmeid tuleb koguda algkooli IV klassi õpilastelt (progümnaasiumi astumise puhul) ja algkooli VI klassi, keskkooli ja kutsekeskkooli lõppklassi õpilastelt.

Koolide juhatajail tuleb enne andmete küsimist teha õpilastele teatavaks, et põllumajanduslikes kutsekoolides (1-a. ja 2-a. põllunduskool, 1-a. ja 2-a. aianduskool, 3-a. põllunduskeskkool) nõutakse kooliastujailt töötamist põllundus-, resp. aiandusalal vähemalt 6 kuu kestel ja vähemalt 16-a. vanust. Põllunduserikoolidest tööjuhatajate-, põllutöö- ja maaparandus-, kontroll-assistentide-, karjatalitajate-koolides on nõue praktika suhtes sama, vanuse alammäär aga osalt kõrgem. Piimanduskool ja selle eriklassid nõuavad erialalist eelpraktikat piimatööstuses ja kõrgemat vanust. Eelpraktika nõue ja vanuse alammäär nõue puudub 4-a. põllundus- ja aianduskeskkoolides ja 2-a. Avanduse põllunduskoolis. Neis koolides, kus kooli astujailt nõutakse eelpraktikat ja kõrgemat vanust, võib kooli õppenõukogu teha nimetatud nõudest üksikuid erandeid. Kodumajanduslikest koolidest 1-a. kodumajanduskoolides maal ja kodundusõpilastekoolides nõutakse 16-a. vanust ja 1-a. ja 2-a. kodumajanduskoolides linnas soovitavalt 15-a. vanuse alammäär. Ühtlasi eelistatakse kodumajandusliku eelpraktikaga kooliastujaid. Üksikasjalikumad tingimused üksikute koolide kohta leiduvad raamatus „Kutseharidus Bestis“.

Saadud andmetest palub HM Kooliosakond ja Kutseoskuse Osakond maa- ja linnakoolivalitsusi teha sama vormi järgi kokkuvõtte oma ringkonna koolide kohta ja see vastavale osakonnale saata hiljemalt 15. aprilliks. Kokkuvõtted üldhariduslike ja kutsehariduslike koolide kohta tuleb teha erilehtedele.

Kooliosakonna direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Üldhariduslikkudes koolides edasi õppida soovivate õpilaste arv 19..... kevadel.

Kool, kuhu soovitakse astuda	Progümnaasiumi I kl.					Reaalkooli I kl.					Gümnaasiumi I kl.				
	maalt		linnast		Kokku	maalt		linnast		Kokku	maalt		linnast		Kokku
	p.	t.	p.	t.		p.	t.	p.	t.		p.	t.	p.	t.	
1.															
2.															
3.															
Ei ole otsustanud, kuhu kooli astuda.															

Kutsehariduse alal edasi õppida soovivate õpilaste arv 1939. a. kevadel.

A. Põllumajanduslikesse õppeasutistesse astuda soovijate arv.

Kool, kuhu soovitakse astuda	1—2-aastasess põllun- dus- ja aianduskooli I klassi					Põllunduserikooli I klassi					Põllundus- ja aianduskeskkooli				
	maalt		linnast		Kokku	maalt		linnast		Kokku	maalt		linnast		Kokku
	p.	t.	p.	t.		p.	t.	p.	t.		p.	t.	p.	t.	
1.															
2.															
3.															

B. Tehnilistesse ja tööstuslikesse õppeasutistesse astuda soovijate arv.

Kool, kuhu soovitakse astuda	Ametikooli I kl.					Tööstuskeskkooli I kl ja merekooli eelklassi					Tehnikumi ja mere- kooli I kl.				
	maalt		linnast		Kokku	maalt		linnast		Kokku	maalt		linnast		Kokku
	p.	t.	p.	t.		p.	t.	p.	t.		p.	t.	p.	t.	
1.															
2.															
3.															

C. Nais- ja kodutööstuskoolidesse astuda soovijate arv.

Kool, kuhu soovitakse astuda	Naiskutsekooli I kl.			Kodutööstuskooli I kl.				
	maalt	linnast	Kokku	maalt		linnast		Kokku
				p.	t.	p.	t.	
1.								
2.								
3.								

D. Majanduslikesse õppeasutistesse astuda soovijate arv.

Kool, kuhu soovitakse astuda	Majandusõpilaste kooli I kl.			Kaubanduskooli, kau- bandus- ja ärindus- keskkooli I kl.			Kommertsikooli I kl.					
	maalt		linnast	Kokku	maalt		linnast	Kokku	maalt		linnast	Kokku
	p.	t.	p.		t.	p.	t.		p.	t.	p.	
1.												
2.												
3.												

E. Kodumajanduslikesse õppeasutistesse astuda soovijate arv.

Kool, kuhu soovitakse astuda	1—2 a. õppeajaga kodumajanduskooli I kl.			Kodunduskeskkooli I kl.			Kõrgema astme kodumajanduskooli eriklassi					
	maalt		linnast	Kokku	maalt		linnast	Kokku	maalt		linnast	Kokku
	p.	t.	p.		t.	p.	t.		p.	t.		
1.												
2.												
3.												

G. Tööstuslikesse (õppetöökoda ühes arvatud) või majanduslikesse käitistesse õpilaseks astuda soovijate arv.

Tööstuslikesse käitistesse					Majanduslikesse käitistesse				
maalt		linnast		Kokku	maalt		linnast		Kokku
p.	t.	p.	t.		p.	t.	p.	t.	

H. Ei ole otsustanud, kuhu astuda: p.....; t.....; kokku.....

**Haridusministeeriumi Kooliosakonna ja Kutseoskuse Osakonna 1939. a. 13. veebruari ringkiri nr. 31882 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähe-
musrahvuste kultuurvalitsustele ja koolide juhatajaile Eesti Vabariigi
Iseseisvuse 21. aastapäeva pühitsemise asjas.**

Eesti Vabariigi Iseseisvuse 21. aastapäeva puhul tuleb kõigis koolides 24. veebruaril või selle eelpäeval korraldada pidulikud aktused kõigi õpilaste ja õppejõudude osavõtul.

Kooliosakonna direktor V. Altoa.
Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

MITTEAMETLIK OSA.

Andmed algkoolide kohta

Järje nr.	Linnad ja maakonnad	Koolide arv		Klassikomp. arv	Õppejõudude arv			Õpilaste arv, kes üldse ilmunud kooli kuni 1. nov. 1938. a.						
		Av.	Era		Norm. arvu tundidega	Alla norm. arvu tund.	Kokku	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	V kl.	VI kl.	Kokku
1	Tallinn	29	9	252	157	238	395	1 586	1 631	1 571	1 670	1 177	1 139	74
2	Tartu	20	2	138	99	107	206	748	788	792	806	638	606	78
3	Narva	10	1	65	56	30	86	342	369	418	387	281	250	2 047
4	Pärnu	10	—	46	42	19	61	312	288	316	299	200	206	1 621
5	Nõmme	4	—	42	35	21	56	315	263	262	293	143	140	1 416
6	Viljandi	5	1	31	23	24	47	221	207	214	237	166	108	1 153
7	Valga	5	—	27	20	17	37	170	153	173	160	119	118	893
8	Rakvere	4	2	28	22	23	45	161	212	164	157	124	125	943
9	Võru	4	—	16	8	17	25	92	89	106	99	61	67	514
10	Haapsalu	2	—	12	11	5	16	83	66	65	73	35	34	356
11	Petseri	2	—	14	14	2	16	64	101	85	113	84	73	520
12	Kuressaare	2	1	11	8	9	17	70	59	59	52	41	49	330
13	Tapa	1	—	13	11	6	17	67	78	87	81	88	64	460
14	Paide	2	—	10	6	12	18	41	54	53	39	31	25	243
15	Türi	1	—	10	9	4	13	66	59	51	61	59	33	329
16	Tõrva	1	—	7	6	3	9	50	44	35	39	59	28	255
17	Põltsamaa	1	—	6	6	1	7	45	48	47	54	41	25	260
18	Otepää	1	—	6	5	3	8	44	37	38	37	34	37	227
19	Jõhvi	1	—	10	8	4	12	46	48	58	75	61	48	336
20	Mustvee	2	—	9	8	4	12	78	66	61	59	38	36	338
21	Mõisaküla	1	—	8	7	2	9	53	48	49	53	35	56	294
22	Elva	1	—	7	7	1	8	48	41	54	45	42	27	257
23	Sindi	1	—	5	6	1	7	24	28	39	29	26	13	159
24	Kunda	1	—	6	6	—	6	42	44	47	44	32	29	238
25	Antsla	1	—	6	3	4	7	47	53	45	40	34	21	240
26	Kärdla	1	—	5	2	6	8	27	23	20	22	27	28	147
27	Kallaste	1	—	5	5	—	5	36	34	33	25	22	8	158
28	Kilingi-Nõmme	2	—	6	6	—	6	29	29	42	34	45	34	213
29	Suure-Jaani	1	—	3	3	—	3	23	15	26	16	15	10	105
30	Mustla	1	—	3	3	—	3	20	16	12	17	12	14	91
31	Faldiski	1	—	4	4	2	6	20	25	22	27	20	15	129
Kokku linnades:		119	16	806	606	565	1 171	4 970	5 016	5 044	5 143	3 785	3 466	27 424
Maakonnad.														
1	Harjumaa	119	—	285	277	29	306	1 517	1 619	1 574	1 489	1 207	999	76
2	Virumaa	176	—	401	402	9	411	2 303	2 342	2 188	1 922	1 519	1 172	46
3	Järvamaa	71	—	164	168	10	173	973	902	903	831	709	562	4 880
4	Läänemaa	101	—	222	218	22	240	1 153	1 293	1 180	1 205	903	726	6 463
5	Saaremaa	78	—	184	182	3	185	1 022	994	1 062	968	805	622	5 473
6	Pärnumaa	90	—	228	226	8	234	1 254	1 338	1 287	1 189	1 002	788	6 858
7	Viljandimaa	70	1	169	169	4	173	982	954	980	915	729	578	5 138
8	Tartumaa	164	—	393	392	7	399	2 223	2 058	2 195	1 941	1 542	1 251	11 210
9	Valgamaa	29	—	90	89	3	92	426	460	466	484	418	343	2 597
10	Võrumaa	99	—	259	257	6	263	1 508	1 508	1 617	1 455	1 146	797	8 031
11	Petserrimaa	87	—	251	252	1	253	1 704	1 677	1 609	1 272	919	481	7 662
Kokku maal		1 084	1	2 646	2 627	102	2 729	15 065	15 145	15 061	13 671	10 902	8 319	78 163
Üldse		1 203	17	3 452	3 233	667	3 900	20 035	20 161	20 105	18 814	14 687	11 785	105 587

1. novembriks 1938. a.

Neist ei kuulu koolikoh. alla	Koolikoh. lastest ei olnud 1. nov. 1938. a. ilmunud kooli							Kooli mitteilmumise põhjused					Kooli internaadis on					
	Alla 8 a.	Üle 14 a.	I kl.	II kl.	III kl.	IV kl.	V kl.	VI kl.	Kokku	Vanemate vaesus	Karjaskäimine	Põllutöö	Haigus	Muud põhjused	Kokku	Foeglapsi	Tütarlapsi	Kokku
731	1	2	—	3	—	—	—	6	—	—	—	3	3	6	107	65	172	
335	3	1	2	3	—	—	—	10	—	—	—	1	9	10	60	26	86	
71	113	1	—	2	4	5	4	17	2	3	1	3	6	15	25	30	55	
150	90	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	
73	53	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
75	91	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
51	55	—	2	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	2	—	—	—	
34	49	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	1	—	1	—	—	—	
42	36	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	
9	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	13	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
32	18	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
7	38	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
10	10	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	13	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
6	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	32	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	3	—	—	—	
22	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	15	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
—	22	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
7	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	11	18
2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 693	1 914	9	8	8	14	10	6	55	2	3	1	21	24	51	206	148	354	
—	318	27	15	7	13	5	3	70	2	—	—	56	8	66	576	515	1 091	
—	451	23	13	15	12	16	4	83	8	—	—	60	7	75	284	352	636	
130	172	14	2	—	3	—	—	22	—	1	—	16	5	22	148	204	352	
107	126	36	2	5	4	2	—	49	1	—	1	44	1	47	402	417	819	
96	111	25	8	15	7	12	2	69	—	1	—	59	8	68	170	216	386	
147	218	19	3	9	10	9	2	52	4	1	—	36	13	54	588	664	1 252	
108	263	17	6	1	3	1	2	30	3	—	—	24	2	29	1 011	1 048	2 059	
252	522	22	10	14	12	6	6	70	—	—	—	54	9	63	618	667	1 285	
64	164	8	3	2	1	3	1	18	8	3	—	16	4	31	222	235	457	
130	315	32	10	5	5	6	2	60	2	3	—	36	15	56	415	532	947	
124	99	72	28	44	56	46	4	250	45	69	12	84	37	247	31	32	63	
1 580	2 759	295	100	117	126	109	26	773	73	78	13	485	109	758	4 465	4 882	3 347	
3 273	4 673	304	108	125	140	119	32	228	75	81	14	506	133	809	4 671	5 030	9 701	

Vastutav toimetaja Aleksander Kurvits.
Valjaandja: Haridusministeerium.

Riigi Trüükikoja trükk,
Tallinn, Niine t. 11.

